

Карэктыя развіцця асобы

Асоба - устойлівая сістэма сацыяльна значных рыс, якія характарызуюць індывіда як чалавека таго ці іншага грамадства або супольнасці. Асоба з'яўляецца толькі з узнікненнем свядомасці і самасвядомасці.

(Псіхалагічны слоўнік / Пад рэд. В.У. Давыдава, А.В. Запарожца і інш.)

Карл Маркс:

«Сутнасць чалавека не ёсць абстракт,
уласцівы асобнаму індывіду. У сваёй
дзеянасці яна ёсць сукупнасць усіх
грамадскіх адносін".
Багацце чалавечай асобы вызначаецца
разнастайнасцю грамадскіх адносін.

Вылучаюць асобы

- Незавершаныя ў сваім развіцці
- Слабаструктураваныя
- Няздзейсненыя
- Асобы-патэнцыі

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Ўсякая асоба, якой бы яна ні была слабай, ёсць нешта абсалютна новае ў свеце, новы элемент у прыродзе.

С. Булгакаў

Мэта карэкцыі развіцця асобы -

фарміраванне сацыяльнага вопыту, навыкаў культурных паводзін і сацыяльнага ўзаемадзеяння, г.зн. паспяховай сацыялізацыі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

**Жыць у грамадстве і быць
свабодным ад грамадства нельга**

У.І. Ленін

**«Зрабіць чалавека» - гэта
ўключыць яго ў мінулае,
сучаснае і будучыню
культуры.**

Фребель

Сацыялізацыя -

гэта працэс і вынік засваення чалавекам грамадска-гістарычнага вопыту, станаўленне чалавека як грамадскай істоты. Нярэдка пад сацыялізацыяй разумеюць ўсвядомленую адаптацыю дзіцяці да навакольнага асяроддзя, а таксама паступовае яго ўключэнне ў сістэму грамадскіх і вытворчых адносін.

Сацыялізацыя

засваенне 7 асноўных сацыяльных ролей:
член сям'і, сябар, член сацыяльнай групы і
свайго «Я», спажывец, вытворца і
грамадзянін.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Сутнасць працэсу выхавання - кіраванне працэсам развіцця.

Карэкцыя развіцця асобы ў цэлым ўключае ў сябе ўсе напрамкі выхаваўчай працы: фізічныя, маральныя, працоўныя, экалагічныя, эстэтычныя, палавыя і г.д.

РЕПОЗИТОРИЙ ВГПУ

Асноўныя паказчыкі выхаванасці

- **калектывізм і гуманізм** (уменне ўзгадняць асабістыя і грамадскія інтарэсы, клопаты, чуласць, дружалюбнасць, падатлівасць, таварыскасць, спагадлівасць і інш.);
- **працавітасць** (уменне абслугоўваць сябе, стараннасць, беражлівасць, дапамога іншым, патрэба ў працы;

Асноўныя паказчыкі выхаванасці

- **сумленнасць** - уменне трымаць дадзенае слова, шчырасць;
- **самастойнасць і арганізаванасць** - навыкі самакантролю і самаацэнкі, выканаўчасць, ініцыятыўнасць;
- **дапытлівасць** - назіральнасць, пазнавальны інтарэс, ўстойлівая працаздольнасць;

Асноўныя паказчыкі выхаванасці

- **эмацыянальнасць** - жыццерадаснасць, добразычлівасць, сарамлівасць, спачуванне;
- **стаўленне да навукі** - уменне вучыцца, лагічна думаць, самастойна здабываць веды, пераадолюваць цяжкасці, добрасумленнасць.

Ўмовы і сродкі выхавання:

- Сям'я
- Прырода
- Рэлігія
- Кніга / казка
- Школа
- Калектыў
- Тэатр, музыка, мастацтва ....

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Калектыў павінен складацца з адзінак, а не з нулёў,
бо калі да нуля дадаць нуль, то атрымаецца не
калектыў, а нуль.

Ф.К.Сологуб

Змест карэкцыі развіцця асобы ва ўмовах дэпрывацыі ўключае:

- выхаванне адэкватнай ўстаноўкі да сабе і навакольнага;
- выхаванне спецыяльных уменняў і навыкаў пазнавальнай і камунікатыўнай дзейнасці;
- выхаванне ў развіваючым асяроддзі;
- падрыхтоўка да выканання сацыяльных ролей;
- выхаванне гуманістычнага тыпу адносін паміж людзьмі.

Жыццёвая кампетэнасць -

здольнасць чалавека эфектыўна вырашаць жыццёвыя і сацыяльныя праблемы, выконваць жыццёвыя ролі, якія грунтуюцца на ведах, каштоўнасцях, уменнях, навыках, жыццёвым вопыце.

РЕПОЗИТОРИЙ ВГПУ

Жыццёвая кампетэнтнасць

фарміруецца на працягу ўсёй жыццядзейнасці чалавека, пачынаючы з сям'і, узаемаадносінамі з навакольным асяроддзем, праходзіць этапы сацыялізацыі, набывае жыццёвы вопыт, асвойвае каштоўнасці арыенціры, прафесійныя навыкі, дзякуючы выхаванню, адукацыі, прафесійнай дзейнасці. **Жыццёвая кампетэнтнасць** - цэласны вынік вітагеннага вопыту (вопыт самастойнай працы над сабой, самаўдасканаленне).

Карэкцыя развіцця асобы

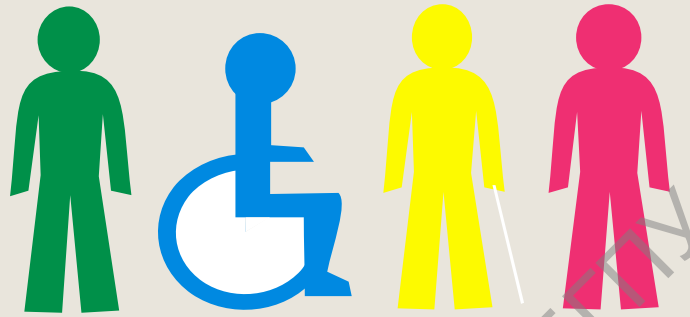
Галоўны прынцып карэкцыйнай працы з дзецьмі з АПФР - пашырэнне сацыяльных сувязей.

РЕПОЗИТОРИЙ БГМУ

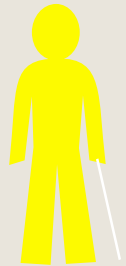
Сацыяльная паўнавартаснасць ёсць канчатковая мэтавая кропка выхавання, так як усе працэсы зверхкампенсацыі накіраваны на заваяванне сацыяльных пазіцый. Л.С. Выгоцкі.

Сацыяльная мабільнасць - змена індывідам або групай асоб месца, якое ён займае у сацыяльнай структуры, альбо перасоўванне з аднаго сацыяльнага пласта ў іншы.

Піцірым Сарокін (1889-1968)

Гарызантальная сацыяльная мабільнасць - перасоўванне індывіда або групы ў сацыяльнай структуры без змены сацыяльнага статусу, пераход ад адной сацыяльнай пазіцыі да іншай, якая ляжыць на тым жа ўзроўні.

Вертыкальная сацыяльная
мабільнасць - перасоўванне індывіда
або групы ў сістэме сацыяльнай
іерархіі, якая ўключае змяненне
сацыяльнага статусу, пераход з
аднаго сацыяльнага пласта ў іншы.